

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN IAȘI

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

ANALIZA NEVOILOR DE FORMARE

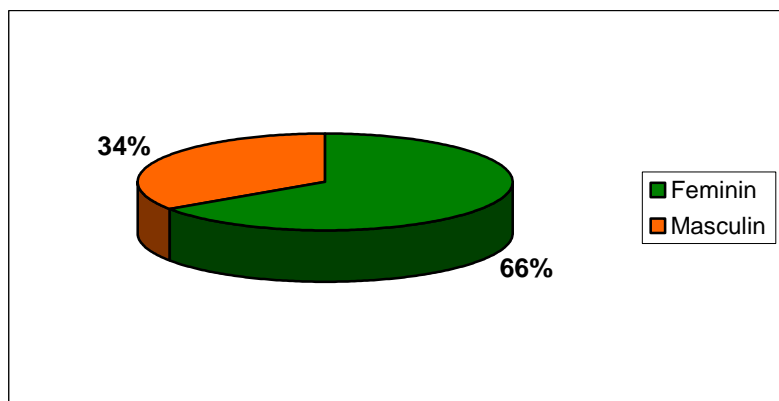
SINTEZA CHESTIONARELOR

PRIVIND FORMAREA CONTINUĂ

Chestionarele de analiză a nevoilor de formare au fost aplicate pe un eșantion de 250 de cadre didactice. Informațiile factuale privind structura cadrelor didactice, profesori de matematică și învățători care predau matematica a fost analizată funcție de 5 variabile: gen, vârstă, mediu de rezidență, nivel de certificare profesională și nivelul de școlaritate la care predă matematica. Informațiile obținute pot fi structurate astfel:

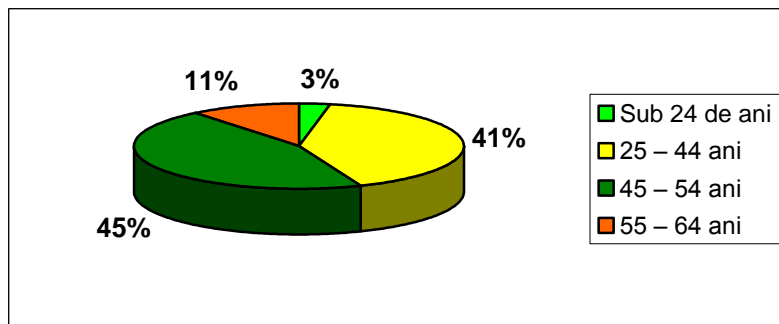
I. Structura grupului țintă

A. Structura grupului țintă funcție de gen:

Se constată că eșantionul este dominant format din femei, dublu față de numărul de bărbați ceea ce respectă structura de gen a personalului didactic implicat în proiect.

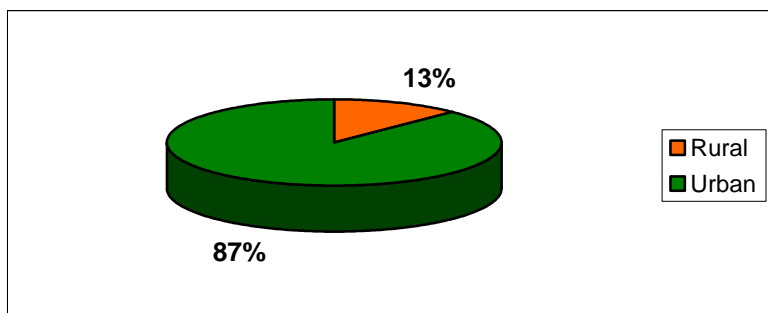
B. Distribuția grupului țintă funcție de variabila "vârstă":

În ceea ce privește vârsta, se constată că domină cadrele didactice cu vârsta între 25 și 54 de ani - în proporții aproape egale pe cele două categorii de vârstă - și cadrele didactice cu vârsta peste 55 de ani sunt aproximativ 10% dintre persoanele care constituie grupul țintă în proiect.

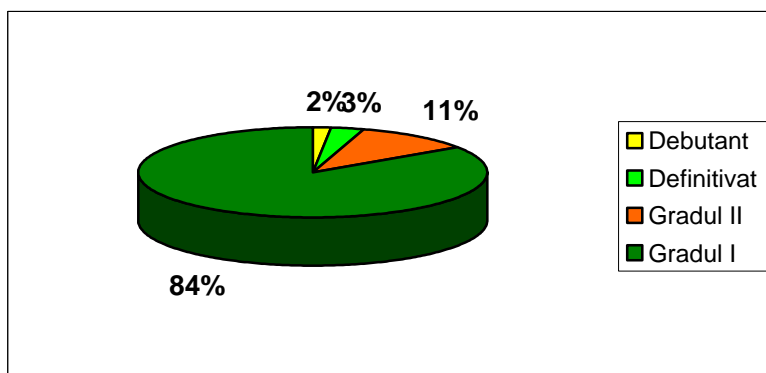
C. Distribuția grupului țintă funcție de variabila “mediu de rezidență”:

În ceea ce privește mediul de rezidență domină cel urban, dar este de menționat că o parte dintre aceștia sunt navetiști și funcționează în școli din mediul rural (aproximativ 10%).

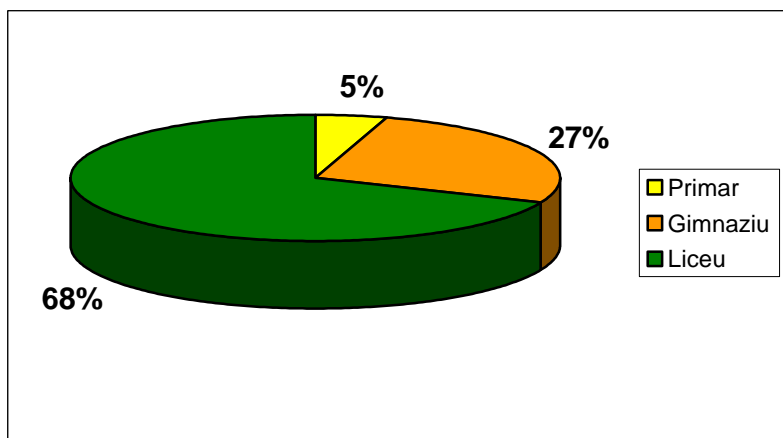
D. Distribuția grupului țintă funcție de variabila “grad didactic”:

Datele privind gradul de calificare profesională prin grade didactice relevă dominanța categorică celor care au obținut gradul didactic I, întrucât numai 11% au gradul II și 5% sunt debutanți sau stagiați. Această informație poate fi relaționată cu cea privind vârsta - 3% dintre cadrele didactice au sub 24 de ani - și conduce la concluzia că aceste grade să fie susținute în termenul legal.

E. Distribuția grupului țintă funcție de variabila “nivel de predare”:

În ceea ce privește nivelul la care cadrele didactice din proiect predau se observă că domină liceul și numai 5% din grupul țintă este format din învățători. Cei care predau la gimnaziu sunt jumătate față de profesorii care afirmă că predau la liceu.

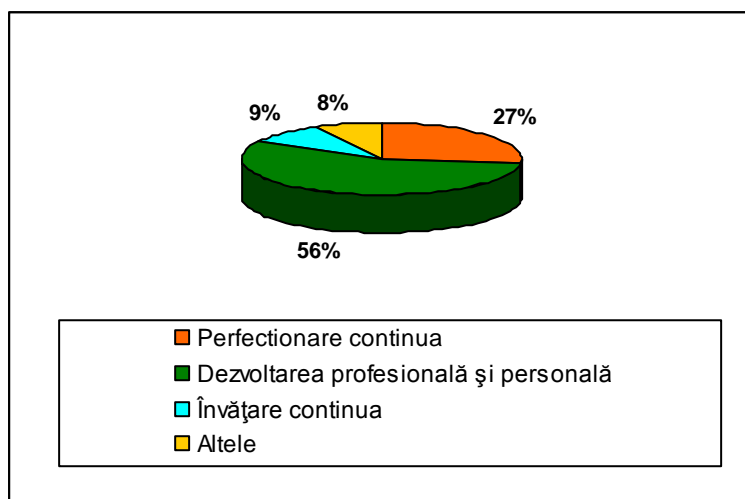
De asemenea, coroborând răspunsurile la variabilele A-E se constată că grupul țintă care a completat acest chestionar de analiză a nevoilor de formare profesională poate fi caracterizat ca fiind dominat de profesorii de liceu – două treimi femei și o treime bărbați - , din mediul urban, majoritatea cu vârsta între 45 și 55 de ani, cu gradul didactic I.

II. Analiza cantitativă și calitativă a răspunsurilor la întrebări

Chestionarul pentru identificarea nevoilor de formare a cuprins un număr de 7 întrebări care au solicitat diverse tipuri de răspunsuri: la 4 dintre întrebări, alegerea a uneia sau mai multor variante care corespund opiniei proprii dintr-o scală cu 5 trepte – deloc, în foarte mică măsură, în mică măsură, în mare măsură, în foarte mare măsură – și 3 întrebări cu răspuns deschis (întrebarea 1, 2 și 3).

1. Ce înseamnă pentru dumneavoastră formare pe parcursul întregii vieți?

Această întrebare cu răspuns deschis a adunat o multitudine de răspunsuri care au fost apoi sistematizate funcție de frecvența apariției. Aceste răspunsuri se pot prezenta sintetic în următoarea diagramă:

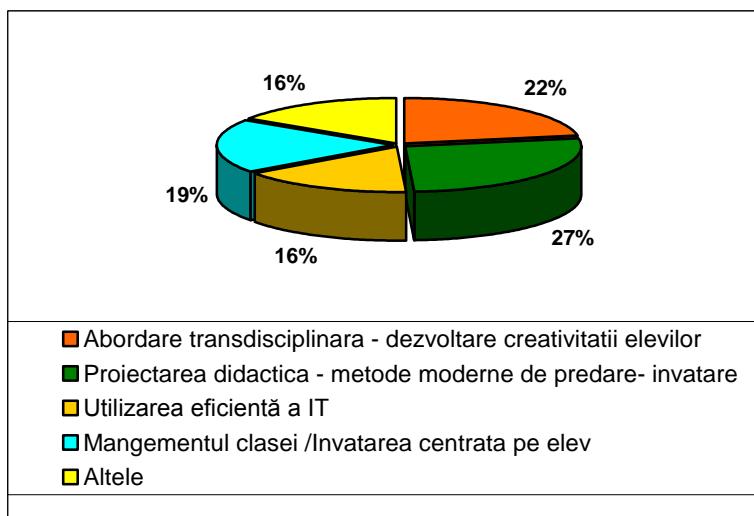
Analiza răspunsurilor arată că domină preocuparea pentru dezvoltare profesională și cadrele didactice asociază acest proces cu dezvoltarea personală. De asemenea, formarea continuă este opțiunea a 27% dintre respondenți ceea ce poate fi ușor asimilat unei forme de dezvoltare profesională. Nu este neglijabilă nici perspectiva mai largă pe care cadrele didactice o au asupra activităților de formare întrucât o consideră o activitate de învățare necesară la orice vârstă. La categoria „Altele” au fost adunate răspunsuri care afirmă că formarea pe tot parcursul vieții presupune și „actualizarea cunoștințelor de specialitate și de psihologie a școlarului”, proces de „învățare – perfecționare”, „îmbunătățirea metodelor didactice” sau chiar un „modus vivendi”. Toate aceste răspunsuri au fost ale unui procent de 8% dintre cadrele didactice care au răspuns la chestionar.

2. Enumerați trei aspecte pe care le-ați îmbunătăți în privința competenței dumneavoastră profesionale:

Această a doua întrebare cu răspuns deschis a adunat o multitudine de răspunsuri care au putut fi sistematizate în 4 categorii dominante - abordare transdisciplinară și dezvoltarea creativității elevilor, proiectarea didactică cu accent pe metode interactive de predare – învățare, utilizarea IT în procesul didactic, managementul clasei și învățarea centrată pe elev .

Toate celelalte răspunsuri care nu au putut fi încadrate în aceste 4 categorii dar au avut fiecare sub 2 % frecvență, au fost inventariate într-o categorie aparte numită „Altele”. Dintre răspunsurile acestei categorii amintim: „abordare diferențiată a elevilor, cât mai puțin cronofagă”, „capacitatea de a realiza conexiuni cu domenii de aplicabilitate ale matematicii”, „proiectarea CDȘ” sau „predare – evaluare” .

Diagrama următoare prezintă sintetic structura răspunsurilor deschise obținute la această întrebare:

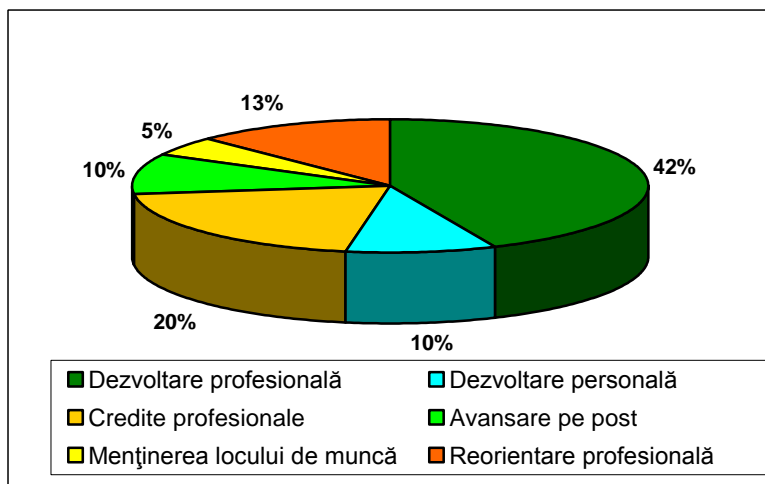

Analiza rezultatelor prezentate în diagramă relevă faptul că domină, ca nevoie de formare, proiectarea didactică și strategiile interactive de predare – învățare, deși majoritatea covârșitoare a respondenților sunt cadre didactice cu gradul I. Dacă coroborăm procentul de profesori care recunosc nevoia de formare în domeniul proiectării didactice cu managementul clasei și învățarea interactivă, constatăm că un procent de aproape jumătate dintre cadrele didactice (46%), recunosc ca având nevoi de formare în acest domeniu.

3. Precizați în ce măsură aveți nevoie de programe de formare pentru următoarele situații:

- Dezvoltare profesională
- Dezvoltare personală
- Credite profesionale
- Avansare pe post
- Menținerea locului de muncă
- Reorientare profesională

Răspunsurile la această întrebare susțin răspunsurile date la întrebarea 1 și, din nou, dezvoltarea profesională este aleasă ca opțiune dominantă (în mare și foarte mare măsură) pentru nevoia de a urma programe de formare. Faptul că programele de formare sunt finalizate cu credite transferabile este încă un argument (în mare și foarte mare măsură) pentru a urma un stagiu de formare ceea ce este recunoscut de 20% dintre respondenți. Nu este de neglijată nici opțiunea pentru formare în scopul reorientării profesionale, aleasă ca fiind în mare și foarte mare măsură determinantă pentru opțiunea de a parcurge un program de formare.

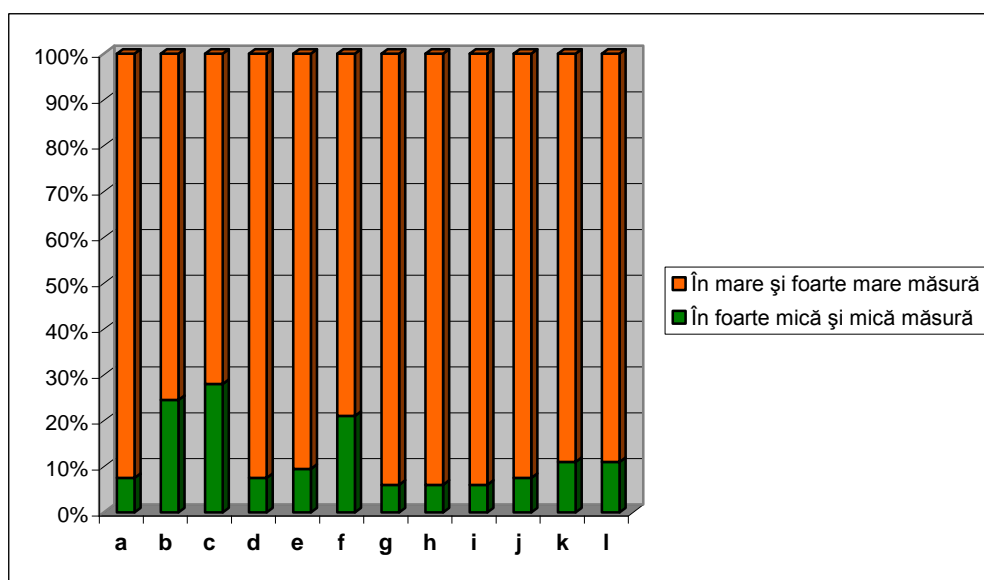

4. În ce măsură considerați necesară introducerea unor teme în viitoare programe de formare

Chestionați în legătură cu temele viitoarelor programe de formare, respondenții, în proporție mai mare de 90%, afirmă că în mare și foarte mare măsură sunt necesare temele *Armonizarea cu contextul actual european (domenii de competențe cheie, cadrul european al calificărilor)*, *Accentuarea dimensiunii aplicative a conceptelor și teoriilor din domeniul matematicii*, *Noile teorii educaționale (constructivism, centrare pe elev)*, *Strategiile diferențiate de predare – învățare*, *Cultivarea autonomiei și creativității elevilor*, *Abordarea transdisciplinară* și *Strategiile moderne de evaluare*. Nici celelalte teme predefinite în chestionar nu sunt considerate neinteresante pentru că întrunesc scoruri peste 80% dar mai mici de 90%. Interesant este că, deși proiectarea didactică este considerată un aspect care ar fi necesar să fie îmbunătățit de 27% dintre cei chestionați, atunci când sunt întrebați dacă această temă ar trebui inclusă în lista temelor unui program de formare 72% dintre aceștia afirmă că în mare și foarte mare măsură acest lucru ar fi necesar.

4. În ce măsură considerați necesară introducerea următoarelor teme în viitoare programe de formare:		În foarte mică și mică măsură	În mare și foarte mare măsură
a	Armonizarea cu contextul actual european (domenii de competențe cheie, cadrul european al calificărilor)	7,50%	92,50% >90%
b	Noile teorii educaționale (constructivism, centrare pe elev)	24,50%	75,50%
c	Proiectarea didactică	28%	72%
d	Accentuarea dimensiunii aplicative a conceptelor și teoriilor din domeniul matematicii	7,50%	92,50% >90%
e	Noile teorii educaționale (constructivism, centrare pe elev)	9,50%	90,50% >90%
f	Colaborarea și cooperarea în grupul clasă	21%	79%
g	Strategiile diferențiate de predare - învățare	6%	94% >90%
h	Cultivarea autonomiei și creativității elevilor	6%	94% >90%
i	Abordarea transdisciplinară	6%	94% >90%
j	Strategiile moderne de evaluare	7,50%	92,50% >90%
k	Demersul didactic diferențiat pentru elevii cu nevoi speciale de învățare (dificultăți de învățare, eșec școlar, supradotați)	11%	89%
l	Proiectarea curriculumului la decizia școlii	11%	89%

Diagrama de mai jos descrie sintetic situația prezentată în tabelul anterior.

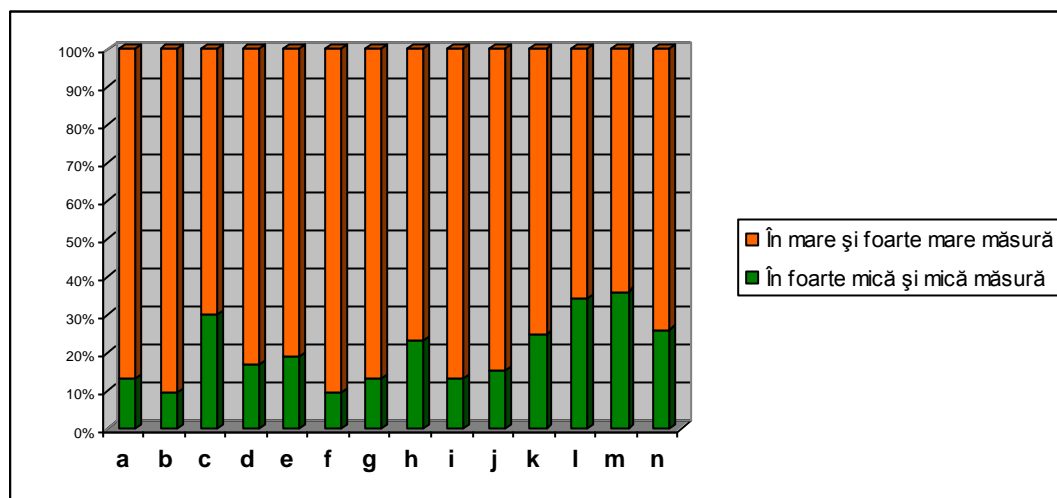
5. În ce măsură considerați că aveți nevoie de dezvoltarea unor abilități metodologice/didactice:

5. În ce măsură considerați că aveți nevoie de dezvoltarea următoarelor abilități metodologice/didactice:		În foarte mică și mică măsură	În mare și foarte mare măsură
a	Includerea informațiilor actuale din domeniul științei în activitatea didactică	13%	87% >80%
b	<i>Adaptarea demersului didactic la particularitățile psiho-sociale ale elevilor</i>	9,50%	90,50% >80%
c	Organizarea activităților de învățare în cooperare	30%	70%
d	<i>Utilizarea strategiilor centrate pe elev în activitățile educaționale</i>	17%	83% >80%
e	<i>Formularea unor obiective de învățare centrate pe cultivarea autonomiei și a creativității elevilor</i>	19%	81% >80%
f	<i>Proiectarea unor activități de învățare cu caracter transdisciplinar</i>	9,50%	90,50% >80%
g	Dirijarea învățării bazate pe dezvoltarea competențelor elevilor	13%	87% >80%
h	Utilizarea instrumentelor de evaluare formativă	23%	77%
l	<i>Evaluarea centrată pe progresul elevilor</i>	13%	87% >80%
j	<i>Adaptarea demersului didactic în cazul elevilor cu nevoi speciale de învățare (dificultăți de învățare, eșec școlar, supradotați)</i>	15%	85% >80%
k	Adaptarea stilului didactic la stilurile de învățare ale elevilor	24,50%	75,50%
l	Utilizarea computerului în învățare	34%	66%
m	Utilizarea internetului în învățare	36%	64%
n	Proiectarea și realizarea curriculumului la decizia școlii	26%	74%

Analiza răspunsurilor celor chestionați relevă următoarele aspecte:

- Toate domeniile propuse în chestionar ca posibil de ameliorat metodologic printr-un program de formare primesc peste 60% acord în mare și foarte mare măsură.
- 8 dintre direcțiile de formare pentru dezvoltarea unor abilități metodologice și didactice primesc peste 90% acord în mare și foarte mare măsură: *Includerea informațiilor actuale din domeniul științei în activitatea didactică, Adaptarea demersului didactic la particularitățile psiho-sociale ale elevilor, Utilizarea strategiilor centrate pe elev în activitățile educaționale, Formularea unor obiective de învățare centrate pe cultivarea autonomiei și a creativității elevilor, Proiectarea unor activități de învățare cu caracter transdisciplinar, Evaluarea centrată pe progresul elevilor, Adaptarea demersului didactic în cazul elevilor cu nevoi speciale de învățare (dificultăți de învățare, eșec școlar, supradotați);*
- proiectarea didactică relaționată cu învățarea transdisciplinară este în mare și foarte mare măsură considerată necesară de 90,5% dintre respondenți;
- centrarea demersului didactic pe elev ca și adaptarea demersului didactic la nevoile speciale ale elevilor și la particularitățile psiho – fizice ale acestora sunt considerate ca fiind în mare și foarte mare măsură necesare ca teme în programele de formare;
- utilizarea computerului și a internetului în învățare sunt temele care au primit cel mai mic nivel de acord în mare și foarte mare măsură (64%, respectiv 66%) una dintre cauze considerăm că poate fi lipsa de competențe în utilizarea internetului și a computerului, deși, la întrebarea 2, numai 16% dintre respondenți afirmă că acesta este un aspect privind competențele lor profesionale care ar putea fi îmbunătățit.

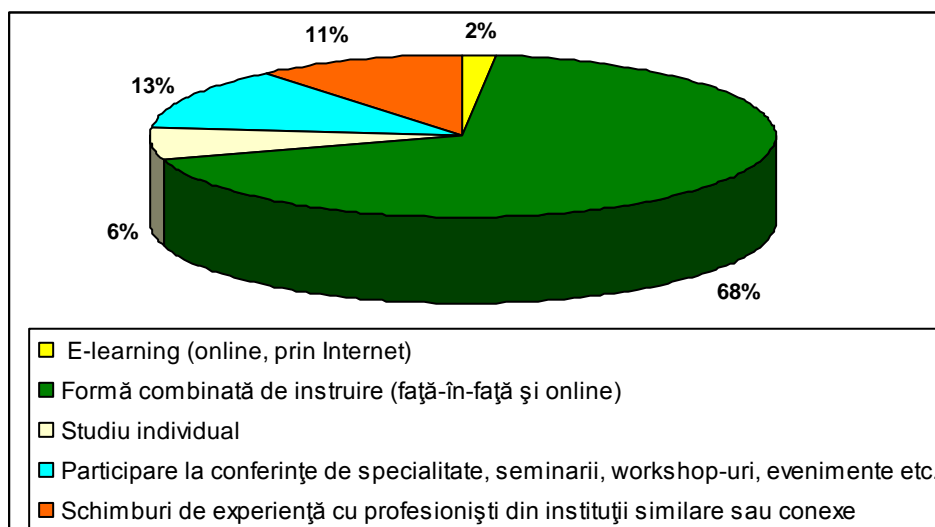
Diagrama următoare prezintă sintetic structura răspunsurilor obținute cu evidențierea opiniilor cu cele 2 grade extreme de acord – în mică și foarte mică măsură și în mare și foarte mare măsură:

6. Care dintre modalitățile de formare de mai jos vi se par cele mai adecvate obiectivelor dvs. de formare profesională continuă?

- Instruire tradițională (cu frecvență, față-în-față)
- E-learning (online, prin Internet)
- Formă combinată de instruire (față-în-față și online)
- Studiul individual
- Participare la conferințe de specialitate, seminarii, workshop-uri, evenimente etc.
- Schimburi de experiență cu profesioniști din instituții similare sau conexe
- Altele: (Vă rugăm să le menționați)

Diagrama următoare prezintă structura răspunsurilor obținute de la cele 250 de cadre didactice care au răspuns la chestionar:

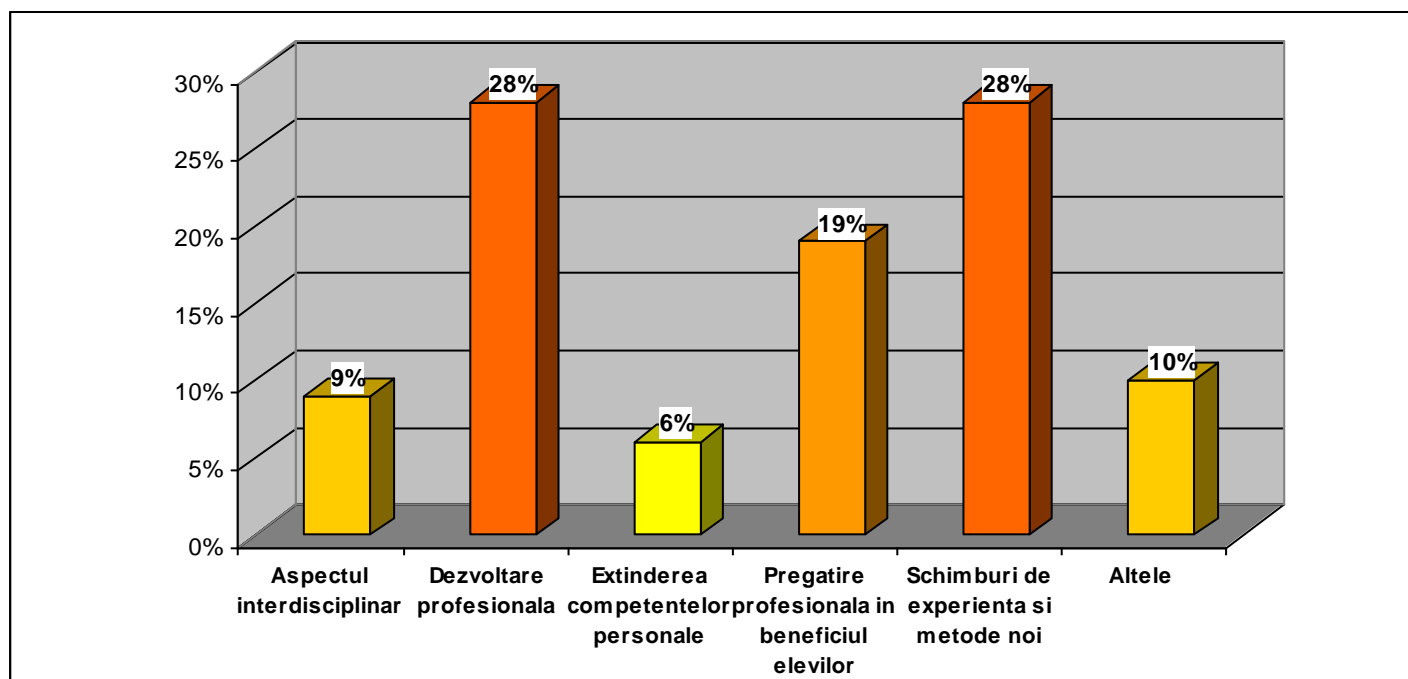
În ceea ce privește modalitățile de formare considerate de respondenți adecvate, analiza chestionarelor evidențiază următoarele situații:

- nici un respondent nu consideră adecvată *Instruire tradițională (cu frecvență, față-în-față)*;

- majoritatea (68%) consideră că *Formă combinată de instruire (față-în-față și online)* este cea mai eficientă modalitate de formare din punct de vedere formativ;
- *Participare la conferințe de specialitate, seminarii, workshop-uri, evenimente etc. și Schimburi de experiență cu profesioniști din instituții similare sau conexe* sunt considerate eficiente de un procent aproape egal de respondenți (11%, respectiv 12%)
- *Studiul individual* este preferat de 6% dintre respondenți.

7. Care considerați că ar fi cel mai important câștig pe care l-ați avea în urma unui curs de formare?

Diagrama următoare prezintă structura răspunsurilor obținute de la cele 250 de cadre didactice care au răspuns la chestionar:

Analiza răspunsurilor conduce la următoarele observații:

- *Dezvoltarea profesională și schimburile de experiență, contactul cu noi metode* sunt apreciate ca fiind cel mai important câștig profesional de către 28% dintre respondenți;
- *Pregătirea profesională în beneficiul elevilor* este considerat ca fiind cel mai important câștig pe care l-ar avea în urma unui curs de formare numai de de către 19% dintre cadrele didactice!;
- *Aspectul interdisciplinar al programului de formare* este considerat esențial pentru 10% dintre cei chestionați;
- *Alte aspecte - Adaptarea demersului didactic la clasă, Deschidere spre studiu individual, Experiență, Experiență și metode noi, Noutatea informației, Operare pe calculator* – sunt, cumulativ, preferate de 10% dintre respondenți ca fiind semnificative ca efecte ale parcurgerii unui program de formare.